

شعار: جهان را نارنجی کن

آینده ای روشن برای زنان و دختران

۲۵ نوامبر ۴ آذر «روز جهانی محو خشونت علیه زنان» است؛ روزی که سازمان ملل آن را به نام «روز نارنجی» نامگذاری کرده و از همه خواسته که از امروز (۲۵ نوامبر یا ۴ آذر) تا ۱۶ روز آینده (۱۰ دسامبر یا ۲۰ آذر) کمپینی نارنجی راه بیندازند. البته جز این، سازمان ملل و بان کی مون دبیر کل این سازمان بیست و پنجم هر ماه را روز نارنجی می دانند و تلاش می کنند آگاهی بخشی درباره خشونت علیه زنان در صدر اخبار جهان باشد؛ اما حالا چرا اینقدر موضوع خشونت علیه زنان اهمیت دارد؟

هدف شانزدهم برنامه توسعه پایدار ۲۰۳۰ به ارتقاء صلح آمیز و فراگیر جوامع برای توسعه پایدار، تدارک دسترسی به عدالت برای همه و ساخت موسسات کارآمد و پاسخگو در تمام سطوح اختصاص داده شده است. هدف آن تضمین دسترسی برابر به عدالت برای همه، کاهش چشمگیر تمام اشکال خشونت و پایان دادن به سوء استفاده، استثمار و قاچاق است.

در حالی که دولت ها با اجرای اقداماتی که خشونت علیه زنان را جرم تلقی می کند، و فرایندی را تضمین می کند که در جای خود قادر به بازرسی، محاکمه، و دسترسی به راه حل های موثر و غرامت است، به مجازات کسانی که مرتکب خشونت علیه زنان می شوند، متعهد هستند؛ با این وجود زنانی که اغلب با خشونت مواجه هستند با موانع متعددی در دسترسی به عدالت روبرو می شوند. موانع ممکن است شامل موانع نهادی در سیستم قضایی مانند فقدان تجربه متخصصان حقوقی، عدم هماهنگی و همکاری در میان نهادهای مرتبط و همچنین بی تفاوتی یا فقدان منابع باشد. دسترسی به عدالت ممکن است در کشورهایی که در آن سیستم های موازی حقوقی و یا مکانیسم اختلاف سنتی وجود دارند، پیچیده تر باشد.

در سراسر جهان یک زن از هر سه زن در طول عمر خود خشونت را از کسی که می شناسد، دوست دارد و به وی اعتماد دارد، تجربه کرده است. از تمام زنانی که در سال ۲۰۱۲ در جهان قربانی قتل شده اند، تقریباً نیمی از آنان توسط همسران یا اعضای خانواده شان کشته شده اند. خشونت علیه زنان و دختران، نقض فاحش حقوق بشر است، زندگی را نابود می کند و منجر به درد بی حد و حصر، رنج و بیماری می شود. همچنین هزینه های بالای اقتصادی را تحمیل می کند.

در طولانی مدت، شناخت و آگاهی جهانی از این مطلب که خشونت علیه زنان و دختران، نقض حقوق بشر، بهداشت عمومی فراگیر و مانع جدی برای توسعه پایدار است، در حال رشد است. با این حال هنوز اقدامات بیشتری وجود دارد که ما می توانیم و باید انجام دهیم تا این آگاهی را به پیشگیری معنادار و پاسخ تبدیل کنیم.

خشونت علیه زنان و دختران هزینه بزرگ مقیاسی بر خانواده ها، جوامع و اقتصادها تحمیل می کند. هنگامی که زنان در نتیجه خشونت کار نمی کنند، اشتغال آنها ممکن است در معرض خطر قرار گیرد، درآمد، استقلال و توانایی آنان در ترک روابطی که از آنان سوء استفاده می کنند، مورد تهدید واقع شود. خشونت علیه زنان منجر به از دست رفتن بهره وری در کار می شود و منابع خدمات اجتماعی، سیستم قضایی و سازمان های مراقبت های بهداشتی را خالی می کند. نتیجه خالص آن رنج عظیم و همچنین محرومیت زنان از ایفای نقش خود در جامعه است. جهان نمی تواند این هزینه را تقبل کند. زنان و دختران نیز توان آن را ندارند. با این حال، چنین خشونتی هر روز در سراسر جهان ادامه دارد و تلاش برای مقابله با این چالش، اگر چه سرشار از تعهد سیاسی است، اما به لحاظ بودجه وضع وخیمی دارد.

نابرابری ریشه دار در نقش ها، حقوق و فرصت های مردان و زنان، نگرش ها و هنجارهای اجتماعی که از چنین خشونتی چشم پوشی می کند و یا آن را عادی جلوه می دهد، مشکل را وخیم تر کرده اند اما غیر قابل اجتناب نیستند. با قوانینی برای حفاظت از زنان و مجازات عاملان، خدماتی برای بازسازی زندگی زنان و پیشگیری سریع و جامع، پایان دادن به خشونت علیه زنان و دختران می تواند به یک واقعیت تبدیل شود. با این حال، بودجه مناسب اقدام برای پایان دادن به این خشونت، همچنان ناکافی باقی مانده است. در سال ۲۰۱۶، کمپین مبارزه با خشونت علیه زنان و دختران بر نیاز شدید به تأمین مالی پایدار جهت اقدام به پایان خشونت علیه زنان و دختران در راه تحقق برنامه توسعه پایدار ۲۰۳۰ تأکید داشت. امسال، مجمع عمومی سازمان ملل برای ۱۶ روز فعالیت جهانی کمپین مبارزه با خشونت های جنسیتی، این مضمون را عنوان کرده است: «جهان را نارنجی کن: جمع آوری پول برای پایان دادن به خشونت علیه زنان و دختران»، برای تقویت و رسیدگی به کمبود بودجه.

امروز، جهان با رنگ نارنجی تجلی می یابد که نماد آینده ای روشن برای زنان و دختران است. اختصاص سرمایه می تواند این چراغ را درخشان نگاه دارد، حقوق بشر را حفظ نماید و خشونت علیه زنان و دختران را از بین ببرد.

خشونت علیه زنان

خشونت علیه زنان اصطلاحی تخصصی است که برای توصیف کلی کارهای خشونت آمیز علیه زنان به کار می رود. مجمع عمومی سازمان ملل متحد خشونت علیه زنان را «هرگونه عمل خشونت آمیز بر پایه جنسیت که بتواند منجر به آسیب فیزیکی (بدنی)، جنسی یا روانی زنان بشود» تعریف کرده است که شامل «تهدید به این کارها، اعمال اجبار، یا سلب مستبدانه آزادی (چه در اجتماع و چه در زندگی شخصی)» می شود. اعلامیه رفع خشونت علیه زنان در سال ۱۹۹۳ بیان می کند که این خشونت ممکن است توسط افرادی از همان جنس، اعضای خانواده، و جامعه اعمال شود.

انواع خشونت علیه زنان

خشونت جنسی، خشونت جنسی غیر تماسی، خشونت کلامی، تجاوز، خشونت در مورد جهیزیه، تن فروشی اجباری، بارداری اجباری، ختنه دختران، خرید و فروش زنان و دختران، خشونت علیه زنان کارمند و مستخدمین زن، خشونت های ناشی از جنگ، خشونت در زندان، تجاوزهای سیستماتیک، خشونت نگاهی و رفتاری، خشونت سیاسی و ... از انواع خشونتی ست که بر زنان اعمال می شود.

خشونت پنهان علیه زنان

آثار خشونت فیزیکی (معمولاً) قابل مشاهده است اما در مقابل، خشونتهایی وجود دارد که آثار مخرب آنها به چشم نمی آید اما تحملشان بسیار دشوار است. مانند دروغ گفتن، نفقه ندادن، به خواسته های زن بی توجه بودن، چشم چرانی، تعدد زوجات، انتقاد کردن به طور مداوم، جدا کردن زن از کودکانش، دوستان و فامیل، پرخاش کردن، وادار کردن زن به ترک خانه، تهمت زدن و ...

علل پنهان ماندن خشونت

با وجود گستردگی خشونت علیه زنان و تبعات زیان بار ناشی از آن، پنهان نگه داشتن اعمال خشونت و پرهیز زنان از واکنش فعال نسبت به آن، یکی از مشخصات خشونت علیه زنان در تمام جوامع است. در نظام فکری مردسالار، اشکالی از خشونت مردان در خانواده طبیعی محسوب می شود و به زنان می قبولانند که زن با لباس سفید به خانه بخت می رود و با کفن سفید از آن بیرون می آید.

طبق آمار کمتر از ۳۵ درصد خشونت های خانگی به پلیس گزارش می شود. در بسیاری از فرهنگ ها نه تنها خشونت خانگی تأیید می شود بلکه پنهان کاری زن از طرف جامعه مورد ستایش قرار می گیرد. علت دیگر پنهان نگه داشتن خشونت خانگی این است که قانونی به نام خشونت خانگی وجود ندارد، نه قانونی برای تعیین مجازات و نه قانونی برای نحوه رسیدگی به جرم.

تجاوز جنسی، جنایت علیه بشریت

یکی از بحث ها در روز جهانی منع خشونت علیه زنان، بحث بر سر تجاوز جنسی به زنان در جنگ است. در ۱۷ سال گذشته تنها در جمهوری کنگو نزدیک به دویست هزار زن مورد تجاوز جنسی قرار گرفته اند. حساسیت های فزاینده روی این مسئله باعث شد که سازمان ملل، خشونت جنسی علیه زنان در دوران جنگ را مصداق جنایت علیه بشریت اعلام کند.

سازمان های فعال در زمینه حقوق زنان وابسته به سازمان ملل از این پس فعالیت های گوناگونی را برای جلوگیری از تجاوز به زنان در مناطق جنگی و نیز کمک به زنان قربانی انجام می دهند. حمایت های دارویی، روانپزشکی، حقوقی و اقتصادی زنان قربانی، از جمله این کمک هاست. این سازمان ها هم زمان علیه فرار از مجازات عاملان تجاوز جنسی نیز مبارزه می کنند. فعالان حقوق زنان معتقدند تعقیب و محاکمه عاملان تجاوز، شاه کلید پیشگیری از وقوع آن است.